

Dra. Júlia Corominas, mestra de mestres

Revista Catalana de Psicoanàlisi, Vol. XXVIII/1

Carme Vilaginés Ortet¹
Barcelona

L'any 1990, a l'Associació Catalana de Psicoteràpia Psicoanalítica a la qual pertanyo, es va decidir fer un homenatge, en ocasió dels seus 80 anys, a la Dra. Júlia Corominas, que havia estat formadora de molts de nosaltres, i se la va nomenar Associada Honorària de l'esmentada Associació. En aquella ocasió se'm va oferir l'oportunitat de fer un petit parlament en honor seu.

Molts dels presents en aquell acte, potser tots, uns directament, altres de manera indirecta, havíem d'agrair-li una bona part de la nostra formació. Jo, personalment, a més, havia d'agrair-li la seva influència en la meva vocació, influència que, com sempre que passen aquestes coses, ella no s'havia proposat d'exercir i ni tan sols, crec, sabia que estava exercint.

Ara, en ocasió de la seva mort ocorreguda passats els cent anys, després d'una vida altament fecunda i dedicada als altres, voldria recuperar aquell petit parlament per retre-li el meu homenatge personal i donar a conèixer unes facetes de la seva personalitat i manera de fer que probablement poca gent coneix. Parlaré, doncs, d'aspectes molt personals.

L'any 1961 m'acabava de casar i buscava feina. A través d'una amistat, vaig entrar en contacte amb la Dra. Corominas, que estava buscant secretària.

1. Psicòloga Clínica-Psicoterapeuta. Membre Didacta de l'Associació Catalana de Psicoteràpia Psicoanalítica (ACPP).

I aquí va començar tot: el treball, a casa seva - dos matins a la setmana - no tenia res a veure amb el que, per a mi, fins llavors, havia estat la idea de *treball*: no hi havia exigències, no hi havia presses, no hi havia neguits, no hi havia malentesos. En cap dels llocs on havia treballat abans no hi havia trobat res de semblant. Tot era tan diferent! Hi havia cordialitat, respecte i, sobretot, confiança. Fins i tot, de vegades, la Dra. Corominas em “prestava” a companys seus de professió, perquè els ajudés en alguna feina concreta! Recordo haver treballat alguns dies, de tant en tant, a casa del Dr. Bofill i del Dr. Folch, llavors ben joves tots dos.

També em va oferir la possibilitat de treballar com a taquígrafa amb motiu del Primer Congrés de Psicoanàlisi de Barcelona. He de confessar que el que m'intrigava més en aquella ocasió, era veure tanta gent reunida per parlar amb gran interès d'unes coses que a mi em semblaven irrellevants. Per exemple, recordo una discussió entre molts professionals, que va durar força estona, sobre el significat que devia tenir el fet que un nen de pocs anys, en comptes d'obrir ell una porta, agafés la mà de la mare perquè fos ella qui l'obris. No entenia l'interès de tothom per aquella qüestió, ni que allò tingués cap mena d'importància per al futur desenvolupament de l'infant. De tota manera, no parava de sorprendre'm, encara que, en determinats moments, havia arribat a pensar que estaven ben sonats.

A casa seva no hi havia un despatx pròpiament dit on jo pogués treballar i la Dra. Corominas va habilitar, amb una taula i una màquina d'escriure, la seva cambra com a despatx. De manera que, quan ella anava a buscar un vestit a l'armari, jo ho presenciava. Era presumida, procurava anar sempre ben pentinada, ben vestida i amb tots els complements adequats, sobretot les arracades. En tenia unes de molt boniques, de plata i amb pedres de color malva. Les hi van robar durant un viatge i, com que en tenia fotografies, se les va fer reproduir. Els complements tenien una gran importància per a ella. Alguna vegada, com que sabia que jo havia estat modista a la casa de modes de Pedro Rodríguez, em consultava alguna cosa. Sempre em feia sentir bé. La feina tampoc no era aclaparadora, hi havia dies que em sobrava temps i jo l'aprofitava per fullejar alguns dels llibres de la seva biblioteca. Així va ser com vaig conèixer Freud i altres autors que no recordo. Aquelles lectures m'apassionaven, m'obrien un munt de perspectives noves, de curiositats, de preguntes.

La Dra. Corominas tenia fama de despistada. I, per a les coses poc rellevants, sí que ho era, perquè ella ocupava el seu pensament amb allò que considerava important i no donava importància a les coses que no en tenien. Recordo que tenia un cotxe i que li costava de reconèixer-lo quan l'havia deixat estacionat pel carrer. Ho va resoldre expeditivament, a base de col·locar un barret que es veïés a través del vidre del darrere, una pamela força gran. Així sabia quin era el seu cotxe sense perdre ni un minut buscant.

Una altra cosa que em va sorprendre molt agradablement és que en dues o tres ocasions li vaig demanar la signatura per a manifestos de denúncia contra atzagaiades de les autoritats franquistes i mai no es va negar a signar, cosa poc freqüent entre professionals de la Psicologia. Fins i tot va col·laborar econòmicament en una recollida de diners.

Passats els anys, estic convençuda que el tracte que jo rebia a casa de la Dra. Corominas i el clima relaxat que s'hi respirava, em donaven noció, no solament d'una nova manera de treballar, sinó també d'una nova manera de viure. Les lectures també m'ajudaven a veure-ho així.

Com a dada significativa del que estic plantejant, vull afegir que jo, que en aquells moments anava muntant el meu nou pis, havia comprat les butaques de la sala d'estar com la que ella usava per treballar - la trobava còmoda i bonica. El cobrellit del llit de matrimoni, el vaig fer amb una roba igual a la que decorava la seva cambra. El meu raonament era que també era una roba molt bonica. Força més tard em vaig adonar que era una manera d'anar-me sentint atreta per aquella manera de viure i una manera d'anar-m'hi identificant.

En aquella època, jo volia ser periodista - de fet, ja m'hi dedicava, col·laborant a *Serra d'Or* i a altres publicacions, però no havia fet els estudis pertinents. Dins aquest camp, se'm va presentar una oportunitat de treball que m'havia d'ocupar moltes hores i vaig haver de plegar com a secretària de la doctora. Vam deixar de veure'ns. De tant en tant, en tenia alguna notícia a través de tercers i, quan vaig tenir el meu segon fill, li ho vaig fer saber. Em va contestar, en una nota molt afectuosa, parlant-me dels goigs de la maternitat. De tant en tant, ho recordava. De vegades amb il·lusió; de vegades, quan ja tenia tres fills, tots molt petits i no m'hi aclaria, amb ràbia: "De quins goigs em devia estar parlant!", pensava.

Quan, per fi, vaig poder-me plantejar començar una carrera, la meua vocació era ja una altra. I vaig fer Psicologia. Un cop acabats els estudis universitaris, vaig anar a trobar la Dra. Corominas per preguntar-li com podia aprendre a treballar. Em va dir que, en Psicoanàlisi, es treballava sol i que ella, directament, no em podia oferir res. Però em va posar en contacte amb el Dr. Folch, que estava iniciant a l'Hospital Clínic una experiència per formar psicoterapeutes a la qual em va convidar. No em podia ni imaginar, aleshores, que més tard supervisaria bona part del meu treball amb ella durant més de catorze anys i que tindria el goig de col·laborar en l'edició del seu llibre *Psicopatologia i desenvolupament arcaics*.

Es pot comprendre, doncs, després de tot el que he explicat, que tinc un deute molt íntim i personal amb aquesta extraordinària psicoanalista i excel·lent persona.